

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Regvla II. Possessor malæ fidei ullo tempore non præscribit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

simonia in Extravag. commun. vel aliter indignus electus, cap. Quamquam 18, De elect. in 6, non possit dici canonicè institutum. Similiter qui obtinuit à laico Ecclesiam vel Ecclesiasticum beneficium (etiam si laicus ejusdem Ecclesie vel beneficii patronus sit) absque auctoritate Episcopi, vel alterius Superioris, cap. 4, cap. 8, cap. 10, & 15, De jure patron. siue alicui collatum est beneficium nondum vacans, c. 9, De concess. praben. vel si ipse, cui collatum est, laicus, cap. 2, De institut. cap. Cum aded 17, De rescript. vel Clericus conjugatus sit, cap. 5, De cler. conjug. Nam hi omnes canonicè institui non possunt, ut jam ad. jurib. Hujus Regule rationem reddit D. Peckius hic, quod in Ecclesiam Dei non debet alius esse ingressus, quam per ostium, cujus claves præfectis Ecclesiarum committuntur, qui eisdem clavibus & Canonice regulis instituendos in eandem Ecclesiam Dei intramittunt. Nam & huc spectat Innocentii IV. Constitutio in Concilio Lugdunensi, quâ duobus de dignitate, personatu vel alio beneficio Ecclesiastico contententibus, & altero per contumaciam absente, prohibet missionem fieri in possessionem beneficii, causâ rei servandâ (quæ alioqui solet fieri in aliis causis, ubi reus ante litis contestationem contumaciter abest), cap. 3, cap. 5, §. in aliis. Ut lite non contest. sed titulus, quo nititur actor, præsens examinari debet; idque ut vitetur ingressus vitiosus in beneficium, hoc est, qui absque titulo est, siue canonica institutione, cap. unico de eo qui mittitur in possess. Quare & qui longo tempore beneficium

possedit absque institutione canonica, se defendere non poterit temporis præscriptione; cum id quod ab initio nullum est, tractu temporis non convalescat, cap. Non firmatur, & ibi latius dicimus inf. eod.

Cui certè adversari videtur textus in cap. Cura II, De jure patron. Quo loco Ecclesia à laicis acceptæ præscriptione acquiritur per Clericum, quasi nullo titulo præcedenti. Textus verba hæc sunt: Mandamus, quatenus ex donatione laicorum, nisi auctoritas Diocessani Episcopi & consensus adsit, nullus vestrum aliquas sibi Ecclesias vindicare præsumat, vel retinere taliter acquisitas; nisi legitimâ fuerit præscriptione munitus, aut Diocessani Episcopi habuerit postea consensum. Ex quibus verbis constat, donationem Ecclesiarum à laicis factam tunc valere, si auctoritas & consensus Episcopi intervenerit, aut ex post facto consensus ejus accesserit; aut si Clericus legitimâ præscriptione munitus sit. Sed responderetur, eam legitimam præscriptionem in d. cap. Cura intelligi, quæ & bonæ fidei est; malæ enim possessor numquam præscribit, ut reg. seq. ubi & dicam latius. Unde constituendum est, textum eâ specie loqui, quando possessor bonæ fidei est hoc est, quando credit Episcopum (qui suæ dioceseos curam & inspectionem gerit) connivere, & quasi videntibus oculis dissimulare donationem Clerico à laico factam, & subsequenter consensum suum, licet tacitum, accommodasse, qui loco tituli est, vide Glos. & Panorm. ad d. c. Cura, & qua habet Covarr. ad cap. Possessor in 2, p. Relect. §. 10, n. 1, inf. hoc tit.

REGULA II.

Possessor malæ fidei ullo tempore non præscribit.

Hæc Regula desumpta est ex cap. 5, c. 17 in fine cap. 19, in fine & cap. fin. De præscript. Est autem Præscribere, rem aliquam acquirere per continuationem possessionis temporis à jure definiti, ut liquet ex tit. Decretal. De præscript. & in 6, extit. C. De præscript. lo. gi. temp. cum aliquot tit. seqq. Vide latius in Summa nostra sub tit. De exceptionib. Ut autem præscriptioni locus sit, requirit hæc Regula nostra, ut possessor bonæ, non malæ fidei sit, hoc est, quod existimet rem, quam possidet, suam, non alienam esse; nam fidem hic pro conscientia accipimus, c. fin. De præ-

script. can. Si virgo xxxiv. quest. 2, l. Bona fidei 109, D. De verb. signif. Et ratio Regule est, quia is, qui malæ fidei est, peccat ex D. Pauli sententia, dum id quod ex fide non est, peccatum esse asserit, ad Rom. 14, in fine, juncto §. illud circa med. de panit. dist. 3, nec minus in præceptum Decalogi incidit, quo alienæ rei votum siue affectatio interdicta est, præcepti uli Decal. Non domum, ison agrum. &c. Non igitur malæ fidei possessor præscribit, quare totumque etiam tempore, licet immemoriali, possideat, cap. 5, & c. fin. De præscript. cum tantò sunt graviora peccata, inquit alibi textus, quanto

quantò diutius infelicem animam decinent alligatam, cap. fin. & De consuetud. cap. penult. De consang. Et hæc adeo obrinent, ut necesse sit, non tantum in initio præscriptionis bonam fidem possessorem habuisse, verum etiam in progressu & toto præscriptionis tempore; ob eandem rationem, & per textum in d. cap. fin. De præscript. Quamvis aliud iure civili receptum sit, quo sufficit à principio bonam fidem habuisse, non autem ea necessaria est ad perficiendam sive complendam præscriptionem, l. unica C. De usucap. transform. l. Si aliena o. in princ. D. De usurp. & usucap. §. diuina Inst. De usucap. Sed hoc iure non utimur, propter peccatum, quod provenit ex conscientia rei alienæ; cum generaliter, ait Innocentius III. in generali Concilio Lateranensi, sit omni constitutioni atque consuetudini derogandum, quæ obsequæ mortali peccato non potest observari, d. cap. fin. De præscript. Vchinc in Camera Imperiali hæc Regula nostra in multis præiudiciis comprobata sit, contra ius civile, teste And. Gail. lib. 2, Obs. 18, n. 7.

Ab hæc tamen Regula excipitur casus in cap. 1, de præscript. ubi Episcopus contra alium Episco-

pum triennio præscribit locum à se conversum ad Catholicam unitatem; cum tamen non ignoret eum esse alterius. Verum id fit auctoritate sacrorum Canonum, quibus cum omnes Ecclesie subjectæ sint, & ab iis certam legem accipiant, id certè, constituere potuerunt, ut res unius Ecclesie alteri ex iusta causa acquiri possit. Itaque rei alienæ fidem sustinent hoc casu sacri Canones in favorem Catholicæ religionis.

Quâ ratione etiam hoc iure rectè defendi poterunt præscriptiones earum rerum, quæ ob non solum vici gal, vel aliud delictum, in commissum ceciderunt, etiam si his, qui possident, intelligat eas ad fiscum spectare. l. 2, C. De veltig. & commiss. cap. Cum secundum 19, De heret. lib. 6, Quid enim prohibet Principem rebus in fiscum factum illatis vel inferendis propter delictum, hæc præscriptionem imponere? aut penam, quam ipse statuit, certo modo abolere? nisi de contraria eius mente aliunde constaret, ut in specie cap. 2, De præscript. lib. 6, quâ in bonis hereticorum bona fides requiritur, quia id disertè ca- verit ibidem S. Pontifex.

REGULA III.

Sine possessione præscriptio non procedit.

DEducta videtur hæc Regula ex cap. Cassiam 7, de præscript. ex cap. 2, in fine De probationib. Cui similis extat textus in l. Sine possessione 25, D. De usurp. & usucap.

Hæc itaque Regula docemur, possessionem placè necessariam esse ad præscriptionem, non tantum inchoandam, verum etiam eandem continuandam & perficiendam. Si enim medio tempore, id est, ante completam præscriptionem, possessio interrupta fuerit, cessat præscriptio, cap. Illud 8, & Auditis 15, de præscript. l. Naturaliter §. D. De usurp. & usucap. Quod duobus modis contingere potest; aut naturaliter, aut civiliter. Naturaliter, cum quis de possessione sua videjicitur, vel possessori res mobilis eripitur, d. l. Naturaliter. Item si res à mari vel à flumine occupetur, l. 3, §. Labecol. Pomponias 13, in princ. D. De acquir. vel amitt. poss. Civiliter, hoc est, iuris civilis auctoritate, cum possessor in ius vocatur, vel cum eo litis contestatio fit. Nam per solam etiam citationem interruptitur præscriptio xxx. annorum, l. 3, & l. Cum notissimi 7, in princ. C. De præ-

script. 30, vel 40, annor. per litis verò contestationem ea, quæ longi temporis est l. Mora 26, C. De rei vindic. Præscriptio verò triennis neque citatione, neque litis contestatione impeditur; licet cepto iudicio sine effectu currat, l. Si poss. acceptam. 18, D. De rei vind. l. 2, §. D. Pro emptore; exceptis quatuor casibus qui alibi recensentur, in l. 2, C. De annali except. adde Glos. & d. ad d. cap. Illud & Balbum in tract. suo de præscript.

Is autem possidere dicitur, qui alicui rei suo nomine insitit, l. 1, in princ. D. De acq. vel amitt. poss. idque etiam solo animo: nam licet ad acquirendam possessionem corpus & animus simul requirantur, l. 3, in princ. & l. Quemadmodum 8, D. in d. tit. ad possessionem tamen retinendam sufficit vel solus animus, veluti in eo, qui peregrinè profectus, res suas domi reliquit, retinet enim hic animo possessionem, l. Clam 6, §. qui ad nudatas l. Si quis ad 25, §. fin. & d. l. 3, §. in amittenda D. d. tit. §. possidere Inst. De interd. Addidi, suo nomine. Et enim colonus, inquilinus, procurator, depositarius, commodatarius & similes, idèò posside-